

КОМИСИЯ НА ЕВРОПЕЙСКИТЕ ОБЩНОСТИ

Брюксел, 19.10.2007
COM(2007) 621 окончателен

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Дневен ред за устойчив и конкурентоспособен европейски туризъм

СЪОБЩЕНИЕ НА КОМИСИЯТА

Дневен ред за устойчив и конкурентоспособен европейски туризъм

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Признавайки решаващата роля, която играе туризмът за икономиката на ЕС, през март 2006 г. Комисията прие обновена политика за туризма¹, чиято основна цел е да допринесе за „подобряване на конкурентоспособността на европейската туристическа индустрия и да създаде повече и по-добри работни места чрез устойчиво развитие на туризма, както в Европа, така и в глобален мащаб.“ Комисията също така ясно призна, че „превръщането на растежа и заетостта в пряка цел върви ръка за ръка с утвърждаването на цели, свързани със социалната или околната среда“, а също така обяви подготвянето на Европейски дневен ред 21 за туризма на базата на резултатите от работата на Групата за устойчивост на туризма (TSG)², представени в доклада „Действия за по-устойчив европейски туризъм“³, публикуван през февруари 2007 г.

Туризмът в действителност е една от икономическите дейности с най-голям потенциал да генерира бъдещ растеж и заетост в ЕС. И при една по-тясна дефиниция⁴, туризмът носи около 4% от БВП на ЕС, като този процент варира между 2% в някои нови държави-членки и 12 % в Малта. Неговият непряк принос към БВП е много по-голям — индиректно туризмът генерира повече от 10% от БВП в ЕС и осигурява около 12% от всички работни места.

Туризмът е от изключително значение, когато става дума за предлагане на работа на млади хора, които са два пъти по-ангажирани като работна ръка в сферата на туризма, отколкото в други икономически отрасли⁵. В сектора на туризма растежът на заетостта е значително по-висок, отколкото в другите отрасли на икономиката през последните години, превръщайки го в значим сътрудник за постигане на целите от Лисабон за създаване на повече и по-добри работни места. Значимостта на туризма вероятно ще нараства все повече през идните години, що се отнася до икономиката на ЕС, като през следващите години очакваният годишен ръст на търсенето на туристически услуги е малко над 3%⁶.

¹ COM(2006) 134 окончателен от 17.03.2006 г.

² Виж COM(2003) 716 окончателен и COM(2006) 134 окончателен за повече подробности относно неговата структура и роля.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/tourism_sustainability_group.htm.

⁴ Традиционните доставчици на туристически услуги и пътувания (хотели, ресторанти, кафенета, туристически агенции, автомобили под наем, авиокомпании и др.), които доставят стоки и услуги директно на посетителите.

⁵ Виж „Подпомагане на пълноценното участие на младите хора в образованието, трудовата дейност и обществото“ COM(2007) 498 окончателен от 5.9.2007 г.

⁶ World Travel and Tourism Council (WTTC) – Регионални доклади на TSA – Европейски съюз 2007

Постигането на точния баланс между автономното развитие на дестинациите и защитата на обкръжаващата ги среда от една страна и развитието на конкурентна икономическа дейност от друга, може да се окаже истинско предизвикателство. Работата на Групата за устойчивост на туризма обаче потвърди, че туризмът, повече от всяка друга икономическа дейност, би могъл да развива синергия, в тясно взаимодействие с околната среда и обществото. Така е поради факта, че развитието на туристическите дестинации е тясно свързано с тяхната естествена среда, културна самобитност, социално взаимодействие, безопасност и благосъстоянието на местното население. Тези характеристики правят от туризма движеща сила за съхраняване и развитие на дестинациите — директно чрез повишаване на общественото съзнание за тях и подкрепа за техните доходи, а индиректно — чрез предоставяне на икономическа обосновка за предоставянето на подобна помощ от страна на други действащи лица.

Световните тенденции и приоритети се менят — туристическият сектор е изправен повече от всякога пред предизвикателството да остане конкурентоспособен, като в същото време прегърне идеята за устойчивост с ясното съзнание, че в перспектива конкурентоспособността зависи от устойчивостта. В частност, промените в климата стоят като основен проблем, изискващ от страна на туристическата индустрия намаляване на емисии от парникови газове, а от страна на дестинациите, да се адаптират към промените в схемата на търсене и на типовете предлаган туризъм.

Бъдещето на европейския туризъм зависи от качеството на туристическото преживяване — туристите ще осъзнаят, че на местата, на които грижата за околната среда, персонала и местните общности е приоритет, е много по-вероятно да получат грижи и самите те. Чрез интегрирането на грижите по устойчивостта в своите дейности, заинтересованите страни в областта на туризма ще защитят конкурентните предимства, които превръщат Европа в най-привлекателната туристическа дестинация в света — нейното вътрешно многообразие, изобилието на ландшафти и култури. В допълнение съсредоточаването върху проблемите на устойчивостта по социално отговорен начин⁷ ще подпомогне туристическата индустрия да обнови продуктите и услугите си и да повиши тяхното качество и стойност.

Ето защо *„Дневният ред за устойчив и конкурентоспособен европейски туризъм“*, представен в настоящото съобщение, изпълнява дългосрочен ангажимент, поет от Европейската комисия⁸ и подкрепен и от другите европейски институции⁹ Той надгражда върху доклада на група за устойчивост в туризма (TSG) и върху резултатите от последвалото допитване до

⁷ Виж още „Възможност и отговорност Как да се помогне на малкия бизнес да интегрира социалните и екологични проблеми в дейностите си“, януари 2007

⁸ Този ангажимент бе оповестен за първи път в COM(2001) 665 окончателен от 13.11.2001 г. (Мярка 8) и потвърден в COM(2003) 716 окончателен от 21.11. 2003 г. и COM(2006) 134 окончателен.

⁹ Резолюция на Съвета от 21.5.2002 г. относно бъдещето на Европейския туризъм (2002/С 135/01), заключения на Съвета относно устойчивостта на Европейския туризъм (8194/05, 19.4.2005), Резолюция на Европейския парламент относно новите перспективи и новите предизвикателства за устойчив европейски туризъм (2004/2229 INI)

общественото мнение¹⁰ Дневният ред представлява последващ принос към изпълнението на подновената Лисабонска стратегия за растеж и заетост¹¹ и на обновената Стратегия за устойчиво развитие¹².

2. ДНЕВЕН РЕД ЗА УСТОЙЧИВ И КОНКУРЕНТОСПОСОБЕН ЕВРОПЕЙСКИ ТУРИЗЪМ

Намирането на точния баланс между подsigуряването на благополучието на туристите, нуждите на природната и културната среда, и развитието и конкурентоспособността на дестинациите и бизнеса изискват интегриран и цялостен политически подход, при който всички заинтересовани страни споделят едни и същи цели.

2.1. Целите за устойчивост на европейския туризъм и предизвикателствата, които трябва да бъдат преодоляни

Съществуващата рамка на ЕС за развитието на икономическите, социалните и екологичните политики, базирани на Сътрудничеството за растеж и заетост и на Стратегията за устойчиво развитие предоставя подходящи условия за постигането на целите на този „дневен ред“: постигане на икономически просперитет, социална равнопоставеност и сближаване, осигуряване на защита на околната среда и на културните забележителности¹³.

Тези цели би трябвало да напътстват заинтересованите страни в европейския туризъм при изработването на техните политики и действия, засягащи ефекта от изходящия туризъм от Европа, и при оказването на подкрепа на туризма като средство за постигане на устойчиво развитие в страните-домакини.

При преследването на конкретните цели е необходимо преодоляването на известни предизвикателства¹⁴, специфични за сектора на туризма. Те се състоят предимно в устойчивото съхраняване и управление на природни и културни ресурси, намаляване на използването на ресурси и замърсяването на туристическите дестинации, включително генерирането на отпадъци, управление на промените в интерес на добруването на общността, намаляване на сезонния характер на търсенето, справяне с ефекта на свързания с туризма транспорт, създаването на възможности за достъпен туризъм за всички, както и подобряването на качеството на работните места, предлагани в сферата на туризма — също така чрез поставяне на проблема за наемане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни в рамката на миграционната политика на Комисията.¹⁵ Гарантирането на безопасността и сигурността на туристите, а също и на местните общности, в които се предлагат туристически услуги, е

¹⁰ Виж http://ec.europa.eu/enterprise/services/tourism/index_en.htm

¹¹ COM(2005) 24 окончателен от 2.2.2005 г.

¹² Обновена стратегия на ЕС за устойчиво развитие, приета от Съвет на Европейския съюз, 15/16.6.2006 г.

¹³ Тези цели са развити по-подробно в доклада на TSG (стр.3)

¹⁴ Тези ключови предизвикателства са доразвити в доклада на TSG (стр.8-17) и са свързани със седемте предизвикателства, посочени в обновената Стратегия за устойчиво развитие.

¹⁵ Виж също предложение за директива за прилагане на санкции срещу работодатели на незаконно пребиваващи граждани на трета държава, COM(2007)249, стр.2; Доклад за оценка на въздействието, SEC(2007)603, стр.7.

следващото предизвикателство и главно условие за успешното развитие на туризма¹⁶.

Тези предизвикателства не са фиксирани във времето и пространството. Приоритетът, с който ще се ползват те, начинът, по който ще бъдат преодолен и новопоявяващите се възможности, които могат да бъдат оползотворени, могат да се различават на различните места.

Заинтересованите страни трябва да продължат да предугаждат промените и да са в крак с тях. Действията и политиките трябва да вземат предвид как търсенето и предлагането ще се повлияят от промените в околната среда — промени в климата¹⁷ и недостига на вода¹⁸, технологичните разработки и други актуални политически, икономически и социални въпроси. Ето защо, с помощта на всички заинтересовани страни, ще се извършва редовна актуализация на тези предизвикателства.

2.2. Рамка за действие

Постигането на целите на този дневен ред, както и справянето със споменатите предизвикателства, ще изисква съгласувани действия, които могат да бъдат подкрепени с подходящи обществени политики: устойчиво управление на туристическите дестинации, интеграция на проблемите на устойчивостта от страна на бизнеса и осведомяване на туристите относно устойчивостта.

Устойчивото управление на дестинациите е решаващо за туристическото развитие, особено чрез ефективно планиране на териториалното устройство и земеползването, контрол на строителството и чрез инвестиционни решения относно инфраструктурата и услугите. Гарантирайки, че новите туристически обекти са в мащаб и вид, в който да са в синхрон с нуждите на местната общност и околна среда, един устойчив мениджмънт би могъл да увеличи икономическите резултати и конкурентната позиция на дадена дестинация в дългосрочен план. Необходима е спомагателна рамка, с участието на всички регионални и местни заинтересовани страни и ефективна структура, вътре в която са улеснени партньорството и ефективното лидерство.

За бизнеса е от първостепенна важност да остане конкурентоспособен. Предприеманата в тази посока подкрепа, трябва да се разглежда като част от процеса на достигане на устойчивост, която ще бъде едно от най-важните конкурентни предимства. За да гарантира своята дългосрочна конкурентоспособност, жизнеспособност и просперитет, бизнесът следва да се стреми по-силно от преди към пълното интегриране на проблемите, касаещи устойчивостта, в практиките и средствата, прилагани при вземане на решения и

¹⁶ Държавите-членки могат да се възползват от посочването и обмяната на добри практики, що се отнася до защитата на важни обекти и масови мероприятия чрез европейска програма за защита на критичната инфраструктура, която би позволила подходяща координация на необходимите действия.

¹⁷ Виж също „Адаптиране към изменението на климата в Европа — възможни действия от страна на ЕС“ COM(2007) 354 окончателен от 29.6.2007 г.

¹⁸ Виж още „Посрещане на предизвикателствата, свързани с недостига на вода и сушите в Европейския съюз“ COM(2007) 414 окончателен от 18.7.2007 г.

при управление. Подпомагащите бизнеса услуги и асоциации играят основна роля в този процес.

В крайна сметка, за постигането на осезаем напредък, потреблението и от страна на пазара на развлекателната индустрия, и от страна на бизнес пазара следва да даде по-ясни и последователни сигнали. Необходимо е да се работи с туристите, за да се развие и засили умението им да правят избор, който е в полза на устойчивото развитие. Съзнанието за устойчивостта и етиката на устойчивост могат да улеснят развиването на отговорно поведение и практики сред туристите. Нарастващото разбиране сред потребителите за устойчивостта би могло реципрочно да повлияе на бизнеса да прояви загриженост и да действа по съответния начин.

2.3. Принципи за постигане на конкурентоспособен и устойчив туризъм

За постигането на конкурентоспособен и устойчив туризъм, Комисията приканва всички участващи да спазват следните принципи¹⁹:

- **Да изберат цялостен и интегриран подход** – всички различни въздействия от туризма следва да бъдат взети предвид при неговото планиране и развитие. Освен това туризмът следва да бъде добре балансиран и интегриран в цяла редица дейности, които имат отражение върху обществото и околната среда.
- **Дългосрочно планиране** – Устойчивото развитие е свързано с полагането на грижи за нуждите на бъдещите поколения, както и за нуждите на нашето поколение. Дългосрочното планиране изисква способност за продължителното поддържане на дадени дейности във времето.
- **Постигане на подходящо темпо и ритъм на развитие** – Нивото, темпото и формата на развитие следва да отразяват и да се съобразяват с характера, ресурсите и нуждите на общностите домакини и на дестинациите.
- **Ангажиране на всички заинтересовани страни** – Устойчивият подход изисква широкообхватно и ангажирано участие във вземането на решения и практическото им прилагане от всички, свързани с крайния резултат.
- **Прилагане на най-добрите налични знания** – Политиките и действията следва да се изработват в съответствие с най-новите и най-добрите налични знания. Информацията относно направленията и влиянията в туризма, както и относно уменията и опита, следва да се споделя в цяла Европа.
- **Намаляване и управление на риска** (принцип на предохранителните мерки) – Когато съществува несигурност относно крайния резултат, следва да се извърши цялостна оценка и следва да бъдат взети превантивни мерки, за да се избегне вредата за околната среда или обществото.

¹⁹

Доклад на групата за устойчивост на туризма „Действия за по-устойчив европейски туризъм“, февруари 2007, стр.3-4

- **Отразяване на въздействието в цената** (потребителят и замърсителят плащат) – Цените би следвало да отразяват какво реално струват на обществото дейностите по потребление и производство. Това се отнася не само до замърсяването, но опира и до таксата за ползване на съоръжения, за които имат значителни разходи за управление.
- **Когато е необходимо, установяване и уважаване на граници** – Капацитетът, с който разполагат отделните места или по-големи райони за прием на туристи, трябва да бъде определен, и то с готовност и възможност, когато и където това е необходимо, да бъде ограничено развитието на туризма и обемът на туристическия поток.
- **Предприемане на текущ мониторинг** – Устойчивостта е преди всичко разбиране на въздействията и постоянно обострено към тях внимание, така че да е възможно да бъдат направени необходимите промени и подобрения.

3. ЗАЕДНО НАПРЕД

Няколко заинтересовани страни вече признаха важността на предизвикателството устойчивост и работят за подобряване на своето представяне. Въпреки тези усилия, съществува необходимост от по-голям напредък. За целите на постигането на по-значими резултати, настоящите – и бъдещи – инициативи следва да се обединят в усилията си за единоедействие по по-видим и ориентиран към постигането на синергизъм начин.

Настоящият „Дневен ред“ се стреми към укрепването на такъв доброволен и продължителен процес. Той следва да бъде насърчен от всички заинтересовани от туризма страни в Европа: различните нива на управление – местни власти, организации за управление на дестинации, региони, държави-членки и самата Европейска комисия, бизнеса, туристите и всички други органи²⁰, които могат да стимулират, подкрепят и да повлияят на туризма.

Секторът на туризма ангажира много различни частни и обществени заинтересовани страни с децентрализирани компетенции. Ето защо е от огромно значение да се спазват принципът на субсидиарност и да се работи с възходящ подход, с ангажиране на онези заинтересовани страни, които имат необходимите компетенции и власт, за да предприемат действия, и които доброволно допринасят за прилагането на дневния ред.

Ето защо ударението ще се постави върху обединени действия на нивото на дестинациите, но в контекста на подкрепящи национални и европейски политики и действия.

²⁰

Между другите: образователни и изследователски предприятия, синдикати, асоциации на потребителите, неправителствени организации и международни организации.

3.1. Ролята на заинтересованите страни

Групата за устойчив туризъм създаде рамка за действие, определяйки тесни отговорности²¹ и специфични роли²² на различните групи заинтересовани страни при прилагането на дневния ред по отношение на трите споменати ключови елемента - устойчиви дестинации, устойчив бизнес, както и отговорни туристи - и идентифицираните предизвикателства.

Заинтересуваните от туризма страни са призовани да приемат тези съответни отговорности и са поканени да прегърнат възможностите, които предизвикателствата на устойчивостта предлагат като потенциален двигател за иновации и растеж.

Заинтересованите страни следва да споделят познанията си чрез съобщаване на позитивните и негативните резултати, които постигат, за да може да бъде изграден по-здрав мост между създаването на знания, тяхното разпространение и прилагането на устойчиви и конкурентни практики. За целта, те трябва да изградят структурирано и регулярно сътрудничество на нивата, на които работят преобладаващо - било то на ниво дестинация, на регионално, национално, Европейско или международно - и да повдигнат дискусията относно устойчивостта в тези структури за сътрудничество. Пример за такова сътрудничество е социалният диалог между работодатели и работници и организациите, които ги представляват.

Малките и микропредприятия играят незаменима роля за Европейския туризъм, но техният размер би могъл да ги направи по-зле подготвени да интегрират аспектите на устойчивото развитие и да ги предлагат като част от своя бизнес. Ето защо значимите посредници са призовани да им предадат основните послания на този дневен ред и да улеснят техния принос към прилагането им.

3.2. Ролята на Европейската комисия

Комисията признава своята отговорност за действие и ще приложи инициативите на европейско равнище чрез постъпателен подход, предоставяйки на заинтересованите от туризма страни добавена стойност на европейско равнище, като в същото време спазват разделението на компетенциите, така, както са заложили в Договора.

Настоящият дневен ред ще направлява бъдещите действия на Комисията в областта на туризма и във всички други сфери на политиката, които оказват влияние върху туризма и неговата устойчивост. За целта, Комисията ще разчита на групата за устойчивост на туризма.

Комисията ще продължи да си сътрудничи със съседни страни (Източна Европа и региона на Средиземноморието и Близкия изток), както и със страните, включени в Европейската политика за добросъседство (ЕПД), в областта на туризма и ще продължи да поддържа развиващите се страни с нисък или

²¹ Доклад на TSG, стр. 27-30

²² Доклад на TSG, таблица 1a и 1б, стр. 31-39

среден доход чрез чуждестранно пряко инвестиране от ЕС и смесени дружества в сферата на туризма.

3.2.1. Мобилизиране на участниците да генерират и споделят знания

Европейската Комисия ще се стреми към постигането на по-голяма прозрачност и признаване на добри практики от страна на европейските граждани и на обществото и към увеличаване на знанията и разбирането на практиките, които свързват устойчивостта и конкурентоспособността по начин, който спомага за взаимното им укрепване.

Комисията вече организира конференции и предприема изследвания с цел да повиши съзнанието относно предизвикателствата, като например улесняването на пътуването за младите, възрастните хора и хора със специални нужди чрез инициативи за социален и достъпен туризъм и относно методите на работа, които биха могли да бъдат приложени на местно и регионално ниво (напр. изследване на въздействието на големи културни и спортни събития върху малки и средни предприятия, ориентирани към туризма). В частност, наръчникът на туристическото образователно пространство е практическа инициатива, която отстоява ангажирането на институциите, основани на знанието в рамката на подхода за постигане на консенсус, който се стреми към подобряване на производителността на малките и средни предприятия и човешкия потенциал на ниво дестинации в сектора на туризма.

Комисията ще продължи да се стреми към привличането на вниманието на онези участници, които творят знания (напр. университети, изследователски центрове и обществени или частни центрове за научни наблюдения) към предизвикателствата за устойчивостта на европейския туризъм. Тя ще улеснява тяхното сътрудничество и ще насърчава предоставянето на формално и неформално туристическо обучение. Тя ще окуражава мобилността в Европа чрез подкрепата за транс-национално обучение и заемане на работни места, за обмяна и разработването на методи за обучение, материали и учебно съдържание, включително интеграцията на принципите на устойчивостта в програмите за обучение.

Ангажиментите на местно и национално ниво ще бъдат подкрепени чрез установяване на партньорства между различните видове дестинации (напр. селски, крайбрежни, планински, градски), ангажирани в посока управление на устойчиви дестинации, установени от първосъздателите и отворени за участие от страна на всички заинтересовани страни. Европейската комисия ще подкрепи укрепването или създаването на платформи – също и чрез използването на нови технологии – където извлечените от добрите и лошите практики уроци могат да бъдат споделени и където сътрудничеството между туризма и други, свързани с него сектори, може да бъде подобро. Насърчаването на обмяна на най-добри практики в посока устойчиво управление на дестинации (напр. работа по проблема за сезонния характер и продължителността на туристическия сезон) може да допринесе значително за конкурентоспособността на туристическите дестинации. Тези платформи биха могли да позволят един по-специфичен подход, отразяващ териториалните и икономическите характеристики на дестинациите.

Годишният Европейски туристически форум също предоставя платформа, където всички заинтересовани страни могат да обменят възгледи и да усилят своето сътрудничество по проблемите, свързани с връзката между устойчивост и конкурентоспособност на Европейския туризъм.

С цел да бъде засилено сътрудничеството със и между държавите-членки, техният текущ годишен доклад чрез Консултативния комитет по туризъм (ТАС)²³ ще бъде използван за улесняване на обмяната и разпространението на информация също относно начина, по който техните политики и действия защитават устойчивостта на туризма.

Потребността да се установи по-бързо и по-добре какво е туристическото развитие в Европа може да бъде удовлетворена донякъде чрез събирането и предоставянето на статистически и географски данни²⁴, а частично и чрез дейността на съществуващите или създадените нови центрове за научно наблюдение. Тази информация би могла да улесни мониторинга на ключовите предизвикателства, особено онези, които са от значение за малките и средни предприятия и които са свързани с наемането и сезонността.

В заключение, Комисията приканва международните организации (UNWTO, UNEP, UNESCO и т.н.) да допринесат за този процес чрез идентифицирането на синергии между техните полета на действие и европейския дневен ред.

3.2.2. *Насърчаване на най-добри европейски дестинации*

Комисията ще продължи да изпълнява пилотния проект „Европейски най-добри дестинации“ (EDEN). EDEN насърчава прохождащите европейски дестинации и предлага подкрепа на онези, при които към развитието на туризма е било подхотдено така, че да се гарантира социална, културна и екологична устойчивост. Всяка година за наградата се избира нова тема. Комисията ще улесни създаването на мрежи между отличените дестинации, с цел да улесни обмяната на добри практики на европейско равнище и да се окуражат други дестинации да усвоят подобен устойчив туристически модел.

Комисията ще подсилва също така имиджа и възприемането на Европа като туристическа дестинация, характеризираща се с високо качество и устойчивост. За тази цел Комисията ще работи с Европейската комисия по туризъм и с националните туристически организации за изработването на подходяща стратегия, която включва също така използването на европейския туристически портал за дестинации.²⁵

3.2.3. *Мобилизиране на финансови инструменти на ЕС*

Европейската Комисия осъзнава нуждата от финансова помощ на заинтересованите страни с цел да се насърчи изпълнението на дневния ред. На

²³ Решение 86/664/ЕО на Съвета от 22 декември 1986 г.

²⁴ Например чрез редактирането на директивата за туристическата статистика и/или чрез ГМОСС (Глобален мониторинг на околната среда и сигурността), доставяйки единни геопространствени информационни услуги в цяла Европа.

²⁵ www.visiteurope.com

европейско равнище вече са налице възможности, като например възможността за държавите-членки и всички региони да финансират туристически проекти чрез Европейския фонд за регионално развитие. Устойчивите и иновативни туристически практики са вече открити като приоритетен критерий за различните цели на различните европейски финансови инструменти – в частност на фондовете на политиката на сближаване (Европейския фонд за регионално развитие и Европейския социален фонд), Европейския фонд за земеделие за развитие на селските райони, Европейския фонд за рибно стопанство, Седма рамкова програма на ЕО за научни изследвания, технологично развитие и демонстрационни дейности (при която ключовият приоритет по отношение на промените на климата включва влиянието върху туризма) – и на програмата „Леонардо Да Винчи“ чрез въвеждането на специфична мярка за професионалното обучение за стажанти и млади хора и предстоящ проект, анализиращ и разработващ квалификациите в сектора. Рамковата програма за конкурентоспособност и иновация (РПКИ) също подкрепя конкурентоспособността на предприятията в ЕС, и по-специално на малките и средни предприятия²⁶. Комисията ще улесни разпространението на знания относно начина, по който съществуващите финансови инструменти са били и могат да бъдат използвани за тази цел от различните заинтересовани от туризма страни.

3.2.4. *Поставяне на преден план на устойчивостта и конкурентоспособността в политиките на Комисията*

Няколко съществуващи европейски политики и действия могат да имат силно влияние върху туризма и неговата устойчивост и могат да дадат значителен принос при справянето с ключови предизвикателства. Основни политики като околна среда, транспорт, заетост и изследователска дейност могат да имат различно въздействие върху различни територии, поради техните специфични характеристики. Комисията взема и ще продължи да взема предвид нуждите на тези различни територии.

Масштабният отговор от страна на заинтересованите страни на процеса на консултации относно бъдещето на морската политика на ЕС показва техния интерес и подкрепя за действията на равнище ЕС в посока по-устойчив и конкурентоспособен морски и крайбрежен туризъм. В отговор на тяхната загриженост, интегрираният подход на морската политика ще осигури базата за изработването на последващи действия за засилване на устойчивостта и конкурентоспособността в сектора. Като първа стъпка, Комисията ще фокусира вниманието си върху сектора на крайбрежния туризъм чрез оценка на ефектите от секторите с бърз растеж като круизния туризъм, изследване на взаимните връзки между круизната индустрия, пристанищните съоръжения, марините и други морски индустрии, а и на проблеми свързани с конкуренцията между използването на крайбрежната околна среда за земни и морски предназначения.

Планинските райони се нуждаят от перспективни политики на развитие на селските райони, които интегрират едновременно изискванията за опазване на

²⁶

Виж също COM(2006) 134 окончателен, стр. 6-7

тази специфична естествена околна среда, както и устойчивото благосъстояние на нейните жители²⁷. Комисията признава нуждата от запазване на богатото природно наследство на много от тези уязвими планински територии.

Селските райони инвестират в туризъм, за да разнообразят икономиките си, което е необходимо за развитието, заетостта и устойчивото развитие. Те предлагат реални възможности по отношение на своята атрактивност като място за живот и работа, както и по отношение на ролята си като източник на природни ресурси и високо ценени ландшафти. Това включва в себе си нуждата от гарантиране на сближаването и синергията в Общностните политики и запазването на околната среда, а и защитата на селския ландшафт.

Туризмът може също така да допринесе за устойчивото развитие на градските райони чрез подобряване на конкурентоспособността на бизнеса, задоволяване на социалните нужди и запазване на културната и природна околна среда. За да бъдат успешни във всички тези области градските дестинации трябва да предприемат глобален подход, който се базира на принципите на устойчивото развитие и е признат и подкрепен от обществените политики на всички равнища, включително на европейско равнище.

4. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Настоящото съобщение е официалният старт и потвърждение на средносрочен дневен ред, в който всички заинтересовани страни следва да предприемат необходимите стъпки за укрепване на приноса на устойчиви практики за улесняване конкурентоспособността в Европа като най-привлекателна туристическа дестинация.

Европейската комисия разчита на политическа подкрепа за тази инициатива от страна на другите институции на ЕС и ще представи своята оценка на постигнатия напредък през 2011 г.

²⁷

Протоколът относно туризма към Алпийската конвенция е пример за рамков инструмент, който може да стимулира и координира приноса на заинтересованите страни на регионално и местно равнище.